

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . 15 K
3/4 . . . 10 „
1/2 . . . 5 „

Za Nemčijo K 16.60. Za

Ameriko in inozemstvo K 20. — Posamične številke stanejo 10 vin.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kažipot po Goriskem in Gradiščanskem“ in dvakrat v letu: „Vozni red železnic, parnikov in poštne zvez.“

Na naročilu brez doposlane naročnine se ne oziramo.

SOČA

»Vse za narod, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. na desno.

Upravništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglasi je plačati loco Gorica.

Oglasi in poslanice se računijo po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat 16 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 88. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

Vodopravni zakon.

Poljudna obrazložba.

»Samouprava«:

Najprej moramo omeniti, da vodopravni zakon velja, razen za mo-
re, za vsa vodovja.

Vse vodorabne in druge pravice, ki se tičejo voda, kakor tudi s tem združene obveznosti, sprejete po starem zakonu, veljajo tudi po novem zakonskem načrtu.

Vodnim zadrugam, ki so nastale pod sedaj veljavnim zakonom, nalaga novi načrt, da morajo svoja pravila primerno premeniti, da tako spravijo svoje delovanje v soglasje z določili novega zakona. Ker pa je potrebno, da je notranji ustroj vseh zadrug kar največ mogoče enoten, zamore vlada sporazumno z deželnim odborom izdati podrobnejša določila o pravilih in poslovanju vodnih zadrug.

Ampak, tudi združbam, ki so — predno je bil izdan sedaj veljavni zakon — nastale v svrhu izkoriščanja voda ali ob-
rambe pred njimi, je dana prilika, da se podvržejo tistim določilom zakona, ki jamčijo za njihovo urejeno organizacijo ali za njihov obstanek in ki olajšajo iztirjevanje zadruginskih prispevkov.

Strokovno-tehniška vprašanja, ki nastajajo pri preizkuševanju vodostavnih načrtov, so tako različne narave, da je često potrebno poklicati, raz-
zun tehničnih organov političnih oblasti, tudi specialne izvedence. Ker pa se pojavljajo na tehničnem polju vedno nove iznajdbe, ki bi zahtevale, da se uvede nova določila, ne določa zakonski načrt podrobnejših predpisov glede posebnih izvedencev, marveč prepušča to vladi, da odloči ukazoma.

Važnost javnih interesov zahteva tu-
di, da se vlada pooblasti, da izda ukazoma natančnejša določila o varovanju in za-
stopanju javnih interesov v vodo-
pravnem postopanju.

Za leta 1906. je bila hidrogratičnemu oskrbovanju uradno poverjena naloga, da sestavi in vodi kataster vodnih sil. Ta naloga se je morala v novem vodo-
pravnem zakonu postavno urediti že vsled tega, da se organom hidrogratičnega oskrbnega urada izposluje v interesu vodnega katastra pravica vstopa v vse vodne naprave.

Določila ribniškega reda, iz-
dana leta 1895. so že zastarela. Vsled te-
ga se morajo ta določila spraviti v so-
glasje z novim vodopravnim zakonom. Ker pa se morajo pri tem rešiti mnoga tehnična podrobna vprašanja, prepušča načrt, da res to nalogo vlada ukazoma.

Vendar pa stavi zakonski načrt natančnejše meje, do kod sme segati ta ukaz in določa, da se naravna zbirališča vode ne smejo smatrati za ribnike; enako tudi ne zbirališča vode, ki se ustanove v zvezi z vodomorno napravo.

O pravnem svojstvu voda.

Državni vodni zakon iz leta 1869. je proglasil vse reke od mesta, kjer se te začnejo rabiti za plovbo z ladjanj ali čolni, kakor tudi stranske pritoke teh rek, za javne vode.

Kot javna imovina se torej morajo smatrati vse daljine tekočih voda (vštevši njihove stranske pritoke), ki so na njih leta 1869. plule ladje ali čolni, tudi če se je med tem tak promet ustavil.

Zraven teh voda, ki so se brez izjeme proglasila za javno imovino, je še druga vrsta javnih voda: k tem se namreč mo-
rajo prištevati vse ostale tekoče vode, ki ne pripadajo nikomur v smislu zakona ali posebnih zasebnopravnih naslovov.

Na sedaj veljavnih pravicah vztraja glede določil pravnega svojstva voda tudi novi zakonski načrt.

Pri tem je merodajno razmotrivanje, da je kvalificiranje med javne vode brez odškodovanja dosedanjih upravičencev nedopustno; po drugi strani pa, da bi raz-
širjenje kroga zasebnih voda škodovalo interesom gospodarskega prometa in s tem tudi interesom javnosti.

Z značajem javne vode bi ne bilo združljivo, ako bi ta postala predmet zasebnega pravnega razmerja. Da bi se v tem pogledu izključil vsak dvom, določa načrt izrecno, da se na javnih vodah ne morejo pridobiti niti lastniške, niti druge zasebne pravice. Tako določa zakonski načrt izrecno, da se s podelitvijo pravice glede odvajanja voda v svrhu uporablja-
nja vode, nikakor ne odtegne vodi javni značaj.

Glede pravnega svojstva podtalne vode, nedostaja izrecnega zakonskega določila za vkladajoča pravna naziranja, vsled česar se ravna s podtalno vodo v upravno-pravni praksi kot s prosto re-
čjo, ki si jo more brez drugega prilastiti lastnik zemljišča.

Ako bi se uvrstila podtalna voda med javne vode, bi to v praksi znatno škodilo zemljiški posesti. Zato uvršča zakonski načrt podtalno vodo med zasebne vode.

(Pride še.)

DOPISI.

Iz tolminskega okraja.

Sv. Lucija ob Soči, dne 12. junija 1912.

— Danes jutraj je umrl na Modrejcah nadučitelj v pokoju g. Jakob Velikonja, obče znan »Strica«. Pogreb bo ob 8. uri v petek jutraj na domače pokopališče.

Iz ajdovskega okraja.

Iz Šmarji. — Že v začetku, ko se je k

nam priključil kriški Bonaventura, je začel kazati svoje novostrojarske rozičke ter se ob vsaki priliki zaletaval v naprednjake.

Ker pa vidi, da mu ne gre pri moških prav nič po volji, da njegova beseda nič ne zaleže, je začel med dekleti in sicer zlepa in zgrda, da le kaj doseže. Enkrat pa vselej mu povemo, da naj našo mladino pusti popolnoma v miru in naj je ne sili v Marijino družbo, ki kaže tuintam le izve-
stne nasledke. Vam, draga dekleta, ključno, ne hodite tja, ker v teh družbah se za-

pravlja poštenost; ve ste bile do sedaj poštene, zato Vam ni treba in nečastno bi bilo za Vas, da se bi tlačile pod varstveno kuto. Bodite poštene in slobodne kot do sedaj. Lahko bi navedel občino, v kateri je nič manj, več pa mogoče, kot pet Ma-
rijinih hčeric — devic brez olja — bla-
ženih med ženami.

Torej pozor — dekleta, sramujte se teh družb. Družbo bomo pa natančno zasledovali....

Iz kanalskega okraja.

Iz Srednjega nad Kanalom. — Tukaj pri nas je vedno svež zrak, včasih pre-
oster mraz; zdaj je pa toplo in težko ho-
diti na sprehod, v drugih krajih se gre la-
žje. Zato so menda prepovedali g. mneni
hoditi po soncu, da ne dobi solnčarice in
da ne bi ušel iz farovža, so mu dali var-
stvo. Bajonet se blišči pri farovžu in syc-
tijo mu z bajonetom, ko gre maševati. Kaj
ga ima vojaštvo za špijona? Menda ja ne!
Ubogi Kadenaro!

Iz Kanala. — Radi nepričakovane-
ga poraza klerikalcev pri občinskih volitvah
so vsi pobiti; zato obrekujejo in trsiijo v
javnost različne laži. »Novi čas« in »Go-
rica« pišeta o kupljeni zmagi, češ, da so
naprednjaki v volilne svrhe porabili ogro-
mne svote. Seveda, take laži so navaženi
le ljudje, kojim je blagor občine deveta
briga, samo, da so njih bisage polne. Ljud-
stvo je odprlo oči ter spoznalo »Koritar-
je« in mi se dalo od njih podkupiti, tem-
več šlo je z vso vneto v boj za prave
može. Klerikalci so bili tako gotovi zma-
ge, da so si v proslavo iste nabavili
umetnih ognjev in topičev, da bi zmago
čim sijajneje proslavili. Da so imeli kle-
rikalci s temi slavnostnimi predpriprava-
mi velike troške, obžalujemo ter ob enem
svetujemo, da uporabijo iste snovi v pro-
slavo septemberskega svetovnega, evha-
rističnega kongresa na Dunaju. Glede
stroškov bi znala najboljšje povedati, zna-
na pomočna klerikalna agitatorja, katera
sta se vračala trudna in vpeljana pozno v
moč od agitacijske gonje domov, navdu-

Maksim Gorki.

FOMA GORDJEJEV.

Roman.

(Dalje.)

Foma je obrnil glavo tja, kjer je govoril Ježov; ta je bil snel klobuk in si je mahal z njim nad glavo. A v istem hipu so mu rekli:

»Izvoite bližje k nam, gospod Gordjejev!«

Pred njim je stal majhen, debel fant v jopiču in viso-
kih škornjih in mu zrl z dobrodušnim nasmehom v obraz. Foma je ugajalo njegovo okroglo, široko lice z debelim nosom in tudi on se je nasmehnil, ko mu je odgovoril:

»Lahko grem tudi bližje ... Kaj pa, ali s konjakom še ne začnemo? Za vsak slučaj sem vzel s seboj ... deset steklenic ...«

»Oho! Vidi se, da ste resen kupec ... Takoj naznanim družbi vašo diplomatsko noto! ...

In sam se je zasmejal svojim besedam z veseljem in glasnim smehom. Tudi Foma se je zasmejal, ker je čutil, da je daljino vanj od ognja ali od fanta veselje in toplota.

Tiho je ugašala večerna zarja. Kakor bi se tam na zapadu spuščala na zemljo ogromna škrlatasta zavesa in odkrivala brezdanje globoke neba in veseli sijaj zvezd, ki so migljale na njem. V daljavi, v temni masi mesta, je sejala nevidna roka luči, a tukaj je stal les v molčečem pokoji, dvigaje se do neba, kakor črna stena ... Luna še ni bila vzhajala in topel somrak je ležal nad poljem ... Vsa družba se je vsedla v velikem krogu okrog onja;

Foma je sedel poleg Ježova, obrnjen s hrbtom proti og-
nju in videl je pred seboj vrsto žarko razsvetljenih, vese-
lih in priprostitih obrazov. Vsi so bili že dobre volje od
pijače, vendar še ne pijani; smejali so se, šalili, poskušali
peti in pili, ter kumar, hleba in klobase. Vse to je imelo za
Foma nekaj posebno prijeten okus: postajal je držnejši,
čim se ga je polasčalo obče veselo razpoloženje in čutil
je v sebi željo, da bi povedal ljudem nekaj lepega, da
bi se z nečim njim vsem prilaskal. Ježov, ki je sedel po-
leg njega, se je pomikal na tleh semtertje, suval ga z
ramo in nerazločno mrmral nekaj skozi nos ter stresal
z glavo ...

»Bratec!« je kriknil tolsti fant. »Dajte, zapojmo
študentovsko ... No, ena, dve!«

»Hiti, kot va-li ...«

Nekdo je zagodel v basu:

»Dne-vi be-že ...«

»Tovariši!« je rekel Ježov in vstal, s kupico v roki. Omahoval je in se opiral z drugo roko na Fomino glavo. Začeta pesem se je pretrgala in vsi so obrnili glave k njemu ...

»Delavci! Dovolite, da vam izpregovorim nekoliko besed ... besed, ki prihajajo od srca ... Srečan sem pri vas! Dobro mi je v sredi vas ... To prihaja od tega, ker ste ... ljudje dela, ljudje, o katerih pravici do sreče ni dvoma, dasiravno se vam ne priznava ... V vaši zdravi, dušo b'žeči sredini, poštenu ljudje, diha samotni, od živ-
ljenja zastrupljen človek tako prosto in svobodno ...«

Glas Ježova je drhtel in zastajal in njegova glava se je stresala. Foma je čutil, da mu je kanilo nekaj top-
lega na roko in pogledal je v nagubani obraz Ježov-
dočim je ta, trepetaje na celim telesu, nadaljeval:

»Nisem sam ... mnogo nas je takih, preganjanih od
osode, razbitih in bolnih ljudi ... Mi smo nesrečnejši nego
vi, ker smo slabejši na telesu in na duhu, a mi smo tudi
močnejši nego vi, ker smo oboroženi z znanjem ... ka-
terega nimamo kje porabiti ... Z veseljem smo vsi pri-
pravljani, priti k vam in dati se vam, pomagati vam ži-
veti ... drugega nam ni mogoče storiti! Brez vas smo ...
kakor brez tal, a vi brez nas ... ste, kakor brez hič!
Tovariši! Od osode same smo ustvarjeni zato, da izpopol-
njujemo drug drugega.

»Česa jih prosijo?« si je mislil Foma, ki je začuden po-
slušal Ježova. In ko se je ozrl v obraze stavcev, je videl,
da gledajo tudi oni govornika z vprašujočimi in osupnje-
nimi očmi in da se dolgočasijo.

»Bodočnost ... je vaša, prijatelji moji!« je govoril
Ježov, netrdno in žalostno majaje z glavo, kakor bi mu
bilo žal za bodočnost in bi jo proti svoji volji odstopal tem
ljudem ... Bodočnost je last ljudi poštenega dela ...
Vzvišeno delo je pred vami! Vi morate ustvariti novo
kulturo ... vse, kar je svobodno, živo in žarko! Jaz, ki
sem vaš z dušo in telesom, sin vojaka, vas pozivljam:
Pijmo na vašo bodočnost! Ur-ra-a!«

Ježov je izpil svojo kupico in se težko spustil na
zemljo. Stavci so se pridružili njegovemu pretrganemu
vzkliku in grmeč, silen krik je presunil zrak, da se je
streslo listje na drevesih.

»Zdaj pa pesem«, je iznova predlagal debel fant.

»Dajmo!« In dva ali tri glasovi so vzdihali njegov
predlog. Začel se je glasen preprič o tem, kaj naj se zapoje.
Ježov jih je poslušal in, sukaje glavo semtertje, jih je vse
opazoval.

(Dalje ...)

šena gotovo zniže. Pri volitvah je ljudstvo pokazalo, da zna in ve ceniti prave moze ter pometko za vselej klerikalce kamor pridejo. Vse obljube in groznje nasprotnikov niso zamogle naših zavednih volilcev premotiti in oduševstvo tukajšnjih klerikalcev je ljudstvu predobro znano. Na nesramno laž v »Novem času« v katerem se predpociva 760 kron volilnih troškov, katere bi bila potrosila napredna lista in novoizvoljeni starešini, bodo isti gotovo pripravljani plačati za vsake 5 kron 100 kron v dobrodelne svrhe v slučaju, če dokažejo, da so potrosili ti kake svote. Slednjič, čast in hvala naprednim volilcem ki so izvolili v občinski svet možé, o kojih smo prepričani, da bodo delali v blagor in napredok občine. — Napredni volilec.

Družba sv. Cirila in Metoda.

Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Vipavi priredi v nedeljo dne 16. junija t. l. na »Policih« v drevoredu vojaškega vežbališča veliko ljudsko veselico s sodelovanjem vojaške godbe 47. pešpolka iz Gorice. Vsi p. n. prijatelji in prijateljice dobro in neprisliljene zabave, pohitite ta dan v raj Kranjske dežele, kjer bo skrbljivo za vsestansko zabavo in razvedrilo. V raznih paviljonih pa boste imeli priliko si privoščiti dobra želodčna krepčila, pri katerih se gotovo ne bo pozabilo na kozarec rujne vipavske kapljice, ki človeka poživí in mu nabere strune za lepo slovensko pesem. — Zato v nedeljo vsi v Vipavo.

Anton Aškerc.

Končana je njegova pozemeljska pot. Potihnil je zanj srca in sveta vihar, mirno leži v rakvi Pisatejskega društva v beli Ljubljani.

Ko je izdihnil, smo s posebno močjo začutili, da je legel v krsto velik značajan mož. — Človek nenavadne nadarjenosti, širokega obzorja, pesnik po Božji milosti, v prsih s srcem, dovzetim za vse lepo in dobro, značaj, neuklonljiv, ki se ni ganil na robu, ki je vdiranju kluboval in ostal, tak nenavaden mož je hodil po slovenski zemlji, govoril in učil. Te dni se je umaknil, zaprto je njegovo oko, onemela so usta, odpul je duh iz telesa, besede njegove, njegovi nauki, njegovi jekleni stihni so ostali in so draga last slovenskega naroda...

Anton Aškerc je bil rojen 1. 1856. pri Šmarjeti v bližini Rimskega toplica. Njegovi starši so bili kmečki ljudje, ki so gojili žele, da bi jim sin postal duhovnik. Prišel je v Celje na gimnazijo, in ker je tudi sam mislil, da bo imel kot duhovnik največ prilike za delo med ljudstvom, je šel v semenišče v Maribor, kjer je bil takrat Stepišnegg škof. Aškercova nadarjenost se je škofu zelo prikupila in ker takrat tudi še ni bilo sedanega fanatizma v bogoslovju, so mlademu teologu leta naukov prijetno potekala. Že takrat se je zanimal za literaturo in se poskušal z verzí.

Aškerc je bil v raznih župnijah na Spodnjem Štajerskem za kaplana. V tistem času pa se je začel razvijati klerikalizem in mladi duhovnik je kmalu prišel v razna nasprotja z zastopniki nazadnjaške struje.

Odtod obilo tožba na Aškercu in pogostoma je moral v Maribor v škofijo, kjer pa ni bilo več Stepišnika. Klerikalizem se je razvijal in poštena Aškercova duša se mu je protivila. Na nekem slovenskem političnem shodu na Štajerskem se je govorilo proti Čehom, da so »preveč liberalni in da krščansko-katoliški Slovenci ne morejo hoditi skupno s Čehi.« Na tistem shodu je bilo več župnikov in kaplanov, Aškerc pa je sedel pri stranski mizi; naenkrat je vstal in »protestiral, da se vlačí vera na politični shod.« Dejal je: »Poslanici naj skrbé za narodnost, za vero pa že poskrbe cerkev in njeni organi! Vere našemu narodu nihče ne prepoveduje; vsakdo more k mašam in na božja pota, če in kadar kdo hoče. V nevarnosti pa je

naša narodnost, a ne vera!« Zaradi teh besed je bil zopet tožen škofu Napotniku ter se je moral zagovarjati.

Neki »Tovariš« Aškerc je priobčil v »S. N.« donesek k njegovi biografiji. Tam čitamo med drugim:

V neko župnijo na Spod. Štajerskem so začeli naenkrat romati ljudje, ker se je bilo zvedelo, da se neki ženski prikazuje Marija na nekem drevcu. Dotična ženska je kakor zamaknjena klečala in klicala, da vidi Marijo, ljudje pa so se zbirali okoli nje ter ure in ure molili. Mož tiste ženske je pripehal na samotežu sodček piva ter ga spečal med pobožno družbo. Marija se je »prikazovala« ženski dalje, a število razpečanih sodčkov je naglo raslo. Mož zamaknjence je delal izvrstno kupčijo, Aškerc pa je o tej sleparski komediji zvedel ter je neke nedelje energično posvaril svoje župljane, naj vendar ne verujejo takih sleparstev. Pri tej priliki je dejal, da »Marija ni nikaka neverica.« Za svoj izrek je bil klican pred škofa! —

Tak je bil Aškerc, take reči so se godile okoli njega. — Tožarili so ga, na književnem polju pa ga je napadal in mesaril Mahnič.... Velika razlika med Kristusovimi nauki in oficijno cerkvijo se je vedno bolj kazala pred njegovimi očmi, poglabljaj se je Aškerc v vprašanja verskega in filozofičnega značaja, kazalo se mu je življenje čisto drugačno nego si je je on predstavljal kot navdušen mladenič, okoli katerega so donele ognjevite besede s taborov, ki je takrat videl v duhovniških narodne prvoboritelje....

Aškerc se ni udal posvečenim nožem in ni klonil tilnika pred krivimi škofovski-mi palicami. Slednjič ga je preganjal še sloviti ljubljanski škof. Bilo je dovolj. Pustil je bil službo; preganjali so ga še dalje — dopolnjeno je bilo z novim Jegličevim napadom; vrgel je kolar od sebe in pustil si zrasti brado. Ostal pa je značaj, tak značaj, pred katerim mora pripogniti svojo glavo tudi njegov največji nasprotnik.....

Smrt.

Zadet od kapi na možgane je ležal v deželni bolnišnici. Zdravniki so povedali, da v kratkem umre. Prišlo ga je obiskat par prijateljev. Govori ni, le na vprašanje, če jih pozna, je rekel: da. Strežnice so mu dale v roko križ. Stiskal je križ v roki. Umevno. Saj je proslavil križanega.... Duhovnik ga je vprašal radi spovedi in obhajila. Odgovor: Saj je še čas.... Duhovnik je čakal. Pesnik je trpel in umrl.

»Slovenec« je povdarjal, da Aškerc ni odklonil poslednjih tolažil sv. vere in križ je stiskal v roki. — Izvedeli smo iz teh besed, da bo Aškerc cerkveno pokopan.

Na mrtvaškem odru.

V »Narodnem domu« so ga položili na mrtvaški oder, z vencí obdan. Nešteto množice ljudstva so prihajale pozdravit slednjič velikega slovenskega pesnika in misleca, ki je ležal pred njimi nespremenjenega lica, v rokah razpelo, obdan od cvetja. Po šest sveč je gorelo na vsaki strani; v dvorani polno vencev, med njimi 15 lipovih, vsak izmed teh je imel v sredi po eno pesnikovo delo. Tu so bile zapisane njegove globoke misli, njegovi poleti, njegove junaške besede, kliče po »stari pravdi«. Klicar po »stari pravdi« je ležal na odru, ljudstvo je čutilo, kdo mu je umrl.... Sokoli so stražili krsto.

Pogreb.

Prišli so Sokoli, razna društva, prišlo je vse, kar ima dobrega in slovenskega Ljubljana, z dežele je prišlo obilo občanstva, prišel je frančiškan, da pospremi nekdanjega duhovnika na zadnji poti. Sprevod velikanski. Zveza pevskih društev je zapela v vestibulu — pričel je pogreb: na čelu spreveda Sokoli na konjih, dijaki srednjih šol, gojenke liceja in Mladike, Slovenska Filharmonija je svirala, za njo Sokol z zastavami, druga društva z zastavami, Vencev polno, med njimi 4 z rdečimi trakovi. Soc. demokracija jih je položila na krsto pesnika, ki je tako toplo čutil za delavca-trpina. — Sprevod se je

vil po Bleiweisovi cesti, skozi Gradišče na Kongresni trg, po Wolfovi, Prešernovi ulici na Dunajsko cesto k sv. Krištofu. Spalir so napravili Sokoli in dijaki, v sredi se je pripeljala krsta. Obradi. Glinjivo petje. — Nagrobne govore so govorili prof. dr. Ilešič imenom Matice Slovenske, imenom Hrvatske Matice vseučiliški profesor dr. Bazal, in Etbin Kristan imenom jugosl. soc. dem. delavstva.

Tistih, ki spadajo pod S. L. S., ni bilo k pogrebu, in prav je tako. Gotovo so Aškercu ustregli. — Za pogrebom so šli trije duhovniki: Vrhovnik, Berce in neki tretji, menda iz Štajerske....

Mirno počiva na ljubljanskem polju... Naj nam da Usoda še dosti takih misticev in takih značajev, kakoršen je bil Aškerc! Krvavo jih potrebuje slovenski narod! Samo bolje naj bi jim bilo postlano....

Splošna priljubljenost

■ preskušenege : Franckovega : ka-
■ vinega prídátka*) pripisati je njega
■ nedosežni izdatnost v jedru, okusu
■ in barvi.

*) z kavinim mlinčkom.

Domače vesti.

Napredni Slovenci! — Geslo veseljnega klerikalizma je letos Dunaj, geslo naprednega Slovanstva naj bo Praga. Kdor more, kdor hoče videti slovansko moč, kdor hoče gledati oživotvorjeno najlepšo idejo, kdor hoče videti najlepše mesto v Avstriji, naj gre v Prago. Tudi iz gospodarskih ozirov je svetovati, naj bi šlo čim več Slovencev v Prago. Tam je otvorenja sedaj narodno-gospodarska razstava, tam je trgovina in obrt na višku razvoja, tam je bogastvo in organizacija, ki je priborila to bogastvo, in to bi si morali ogledati predvsem Slovenci. Saj govorimo vedno, da smo učenci Četov! Torej pojdemo k njim v šolo! Ne bati se stroškov, ker niso tako veliki. Premožnejši naj žrtvujejo ono svoto, saj ne bo zavrnjena in če sami ne morejo, naj pošljejo svoje sinove. Tudi naše ženstvo naj se če možno udeleži zleta.

Na Črno prst (1844 m) polete Goričani v nedeljo dne 16. t. m. Odhod s polnočnim vlakom državne žel. ob 12'40 do postaje Podbrdo, od tod v hladu na vrh. Ob neugodnem vremenu se izlet odloži na poznejši čas. Podr. S. P. D. v Gorici.

Na c. kr. ženskem učiteljsku v Gorici bo vpisovanje za sprejem v prvi tečaj četrtek, dne 4. julija in sicer za Slovenke od 8.—12. predpoldne, za Italijanke pa od 3.—7. popoldne.

Pismeni sprejemni izpiti bodo dne 5. jul. od 8.—12. in od 3.—6.; **ustmeni izpiti** začnejo v soboto, dne 6. jul. ob 9. uri in se bodo nadaljevali ponedeljek, dne 8. jul. ob 8. predpoldne.

Ako bo po sprejemnih izpiti meseca julija sprejeto 40 gojenk v ital. in ravno toliko v slovenski oddelek, potem septembra ne bo drugih sprejemnih izpitov za prvi tečaj.

Pri sprejemu se zahteva krstni in rojstni list, zadnje šolsko spričevalo in potrdilo uradnega zdravnika o fizični sposobnosti za šolsko službo.

V smislu postavnih določil opozarja ravnateljstvo one stariše, ki ne stanujejo v Gorici, naj bodo pri izbiranju stanovanj za svoje hčere jako previdni; priporoča se njim, da poiščejo stanovanja, kjer bodo gotovi, da pridejo njihovi otroci v dobre in poštene družine.

Pri enakih predpogojih za sprejem bode ravnateljstvo dajalo prednost onim gojenkam, ki se bodo mogle izkazati s primernim stanovanjem.

Šolsko leto 1911/12 konča dne 6. jul. s slovesno službo božjo. — Ravnateljstvo c. kr. ženskega učiteljskega v Gorici.

Izid volitev v okrajno bolniško blagajno v Gorici za gorske sodne okraje, ki so se vršile preteklo nedeljo, dne 9. ju-

nija t. l. je sledeči: Sodna okraja Tolmin-Cerkno sta volila 6 delegatov članov in 2 zastopnika delodajalcev. Delegatom članov so izvoljeni: Poberaj Anton, mizar, Kovacič Just, mizar, Potočnik Franc, pek, pom., Rabsel Josip, sluga, Komel Jakob, mizar, Bensa Karol, mizar. Zastopnikom delodajalcev sta izvoljena: Dr. Gruntar Rudolf odv. v Tolminu in Mikuz Anton, gost. Sv. Lucija. — Sodni okraj Kanal je volil enega delegata članov in enega zastopnika delodajalcev. Delegatom članov je izvoljen: Košir Anton, drinar. Zastopnikom delodajalcev: Križnič Alojzij, gost. Kanal. — Sodni okraj Kobarid je volil dva delegata članov in enega zastopnika delodajalcev. Delegatom članov sta izvoljena: Skalčin Anton, obč. sluga, in Manfreda Andrej, trg. pom. Zastopnikom delodajalcev je izvoljen: Juretič Anton, gost. in trg. v Kobaridu. — Sodni okraj Bovec je volil enega delegata članov in enega zastopnika delodajalcev. Delegatom članov je izvoljen: Mačič Mihael, trg. pom. Zastopnikom delodajalcev je izvoljen: Mihelič Ivan, miz. moj. Bovec.

Na c. kr. moškem učiteljsku v Gorici bo vpisovanje za sprejem v prvi tečaj v četrtek, dne 4. julija t. l., od 8.—12. ure dop. Vse drugo na črni deski v zavodu.

Pripominja se, da se meseca septembra ne bodo več sprejemali gojenci za prvi tečaj, ako so že po sprejemnih izpiti meseca julija doseženo najvišje možno število gojencev-prvoletnikov (štirideset).

Kamenje v vlak, kjer so sedeli Sokoli iz Kranja, sta metala dva kmečka fanta blizu Vižmarji pri Ljubljani. En kamen je priletel v vlak v glavo dr. Dolarija iz Kranja. Zgodilo se je to 12. t. m. popoldne, ko so se peljali k Aškercem pogrebu. Kdo je metel kamenje? Odgovor: dva divja čuka iz ljubljanske okolice.

Slov. Čitalnica v Gorici opusti svoj za nedeljo, 16. t. m., naznanjeni izlet na Sv. Gendro in ga priredi prihodnjo nedeljo t. j. 23. VI., na Trstelj. Tega dne bo veliko slavlje na čast Gregorčiču na Gradišču in to priliko porabi Čitalničariji, da zlete na najvišji vrh Krasa. Vabljeni in dobrodošli so pa tudi nečlani; tura ni strma in udeleži se je lahko vsakdo, ki ima le količkaj dobre noge. Odhod z državnega kolodvora ob 5'40 zj. do Prvačine, odtod čez Trstelj na Gradišče k Gregorčičevi slavnosti kjer bo tudi kosilo. Druge članke, ki bi se ne udeležili tega izleta, vabi odbor, da pridejo v kolikor mogoče največjem številu na slavlje in skažejo s tem čast največjemu goriškemu pesniku.

Trije Sokoli so bili napadeni v nedeljo zvečer v Podgori, ko so se vračali iz Mirna. Naj se zgledajo pri odseku Sokola v Podgori! — Napadalec je bilo 6, strgal so Sokolom srajce; neki fant je rekel, naj dajo mir, so pa še njega nabili. V Podgori govorijo, da bi bili to storili socialisti? Ali je mogoče to?!

Vprašanje »Novemu Času«: Ker zadnji »Novi čas« kriči, da je v Ribnembergu pri Sokolski slavnosti plesal bolan učitelj, pozivlja se ga, da navede ime dotičnega učitelja! Videti hočemo, kaj stori spoštovani poštenjak!

Grozna nesreča. Dva naša delavcaroja ponesrečila. — V Pedračah v kamenuolu na Tirolskem je počila mina, ki je vrgla od sebe v globino dva delavca, enega 15 m globoko, drugega 40 m globoko. Strašno sta bila razbita. Nesrečna delavca sta Fran Šavli, 25 let star, in Ignacij Erjavce, 21 let star, oba iz Loka.

Beneški Slovenec — vohun?! — Pretekli petek so zaprli vojaki v Devetakovi gostilni v Kobaridu znanega beneškega Slovenca g. Karola Jusiča, trgovca z lesom iz Azle nad Št. Petrom v Benečiji. Vojški avtomobil je prišel takoj v Gorico po preiskovalnega sodnika dr. Gradnika, ki je potem par dni zaslišaval Jusiča. Na to ga je dal odvesti v preiskovalni zapor v Gorico, kjer se zaslišavanje nadaljuje.

Mladi beneški Slovenec je v naših krajih marsikje dobro znan. Svoječasno je bil tudi uradnik pri Mizarski Zadrugi in je vodil žago v Soteski. Jusič je inteligenten mladenič, veselega in prikupljivega značaja. Kdorkoli ga pozna, mora strmeti.

Vaše zdravje

ne ohranite! Oslablost in bolečine izginejo. Vaše oči, živci, mišice, kite se okrepijo spanec ozdravi. Vaše splošno zdravje se zopet utrdi, ako rabite Fellerjev fluid z znamko »Elza-fluid«. Dvanajstevica za poskušnjo 5 kron franko. Izdajatelj samo lekarnar E. V. Feller v Stubai, Elza-trg št. 264 (Hrvatsko).

kako je mogoče, da sedi zdaj v preiskovalnem zaporu kakor — »laški volun«! V Kobaridu in okolici je zbudil ta slučaj precej nevolje. Naši ljudje imajo vsakdanje stike z bližnjo Benečijo; zdaj se naši bojé prestopiti mejo, ker Lahij ačnejajo radi z enako mero. Zato se ne bomo preveč čudili, ako danes ali jutri zapro Lahij kakega Kobaridca zaradi — »volunstva«.

Neznosne razmere na izvoznem trgu v Gorici — odpravljene; odpravila jih je »Gorica«. — Rekli smo v »Soči«, da ne pomagajo pritožbe z izvoznega trga v listih; trebalo bi, da gresta posredovat na magistrat poslanca S. L. S. dr. Gregorčič, ki se imenuje v svojem listu »ljubljenec naroda«, in pa Fon, poslanec Goriške okolice. Z županom Bombigem in Venierjem, ki delata grdo in lepo vreme na magistratu, sta oba slovenska gospoda debela prijatelja in tu gre za velik interes okoličan-skega našega kmeta, za katerega se drugače trudijo vrli ljudski poslanci dan in noč, kakor odmeva iz klerikalnih listov. V deželni zboru imajo zvezo in ta zveza boje dela vsestransko v blagor ljudstva, ki se more šteti srečno, da ima tako vestne in skrbne poslance. Kako le, da bi ta zveza kar nakrat odpovedala vso svojo ljubezen našemu kmetu na izvoznem trgu v Gorici? — No, klerikalci so nekaj napravili. »Gorica« se je oglasila na naš nasvet, pa ne tako, kakor smo nasvetovali, ampak s »Poslanim preblagorodnemu gospodu Juriju Bombigu, županu v Gorici«. V tem »Poslanem« je navedenih nekaj pritožeb z izvoznega trga, potem prošnja, da naj župan preišče početje tržnih komisarjev in naj ukrene, da se neznosne razmere odstranijo. To je vse! — Če je sploh Bombig to čital, se je smejal in rekel: da so že pridni in previdni slovenski zavezniki iz deželne hiše, ker se sami ne utikajo v razmere na izvoznem trgu, marveč godrnjajo le neki »Opazovalci Resenovega početja« na suhem papirju »Gorice«. Tako je prav. — Goriški okoličani bodo trpeli še dalje na izvoznem trgu, ker se njihova poslanci niti ne zmečajo, da bi storila edino primerne korake v korist trpečega našega kmeta!

Lovsko in strelsko društvo za Goriško naznanja, da se glasom obvestila tuk. c. in k. vojaškega poveljništva streljanje v Panovcu tudi v nedeljo dne 16. t. m. ne more vršiti, ker se isto sedaj popravlja. Odloži se na nedoločen čas.

Ustanovitve tečaja o pelagri v prostorih deželne umobolnice v Gorici. — V prostorih deželne umobolnice v Gorici se priredi (2. junija) tečaj o bistvenih znakih in značajih pelagre, ki bo gotovo jako koristen, ker se ga bodo lahko udeleževali skoro vsi zdravniki političnih okrajev gradiškega in tržiškega. Predaval bo tudi neki vseučiliški profesor iz Lomosti. Najnovejša proučevanja o vzrokih pelagre so pokazala rezultate, ki dajo bojju proti pelagri čisto drugo lice. Uspeli raziskovanj in proučevanj raznih priznanih pelagrologov so dokazali, da pelagre ne povzroča samo zavživanje pokvarjene in nezrele turšice, temveč dejstvo, da vsebuje turšica jako malo beljakovine in fosfata.

O plesu pišejo in govorijo klerikalci jako različno. Sedaj n. pr. piše »Gorica«, da ples sam na sebi ni nič slabega in sam ob sebi ni greh. Torej se lahko pleše, ne da bi se pripetilo kaj slabega in brez greha. — »Novi Čas« rotni kot velik sodnih nad »Sočo« radi vsake malenkosti, pustil pa je v miru »Gorico«, dasi piše o plesu ravno nasprotno od njega. Pričakovali smo ploho »Novega Časa« na »Gorico«, pa ni bilo nobene kapljice. In vendar je »Novi Čas« včasih mnenja, da je ples nekaj slabega in greh. Sam hudič je vmes med plesalcem — tako meni »Novi Čas« — »Gorica« pa, da ni nič hudega, če je vmes hudič. Prilika je seveda dana in lahko je nevarna zabava ples. — Klerikalni listi vedno lažejo, da le »liberalci« gojijo ples, klerikalci pa so proti njemu. No, če so tako proti plesu, pa naj ga začno pobijati. Dokler bodo pa le po svojih listih šalobardili radi plesa, velja o njih trditev, da niso proti plesu; samo tako radi lepšega robantijo, drugače pa pustijo ples, dobro vedoč, da bi jim skoro vsa mladina, kar je imajo, ušla, ako bi jej zares prepo-vedali ples. —

Za vsakega gostilničarja, hotelirja in kavarnarja je koristno, da ima za goste na razpolago kak zanimiv časopis. »Slovenski Ilustrovani Tednik« priobčuje slike in opise znamenitih krajev in oseb ter aktualnih dogodkov. »Slov. Ilustrovani Tednik« bi torej naj ne manjkal v nobeni gostilni, nobenem hotelu in nobeni kavarni. V interesu gostilničarja je, da ima za goste ta zanimivi slov. časopis, ker vsakdo rad gleda slike. Slov. Ilustr. Tednik« izhaja v Ljubljani in stane četrtletno le 2 K. Naročite si ga!

Samomor. — Zastrupil se je v Romansu 22 letni Pavel Nascimbene, trgovski pomočnik v Zagraju. Doma je bil iz Tolmeča v Italiji. Pred kratkim je bil pri obhajilu.

Iznana je iz Gorice neka Marija Pin iz Tržiča pa se vedno vrača v naše mesto. Sedaj je dobila za to ostro kazen 3 tednov težke ječe. Neka Frančiška Erze-tič iz Brd je tudi izgnana pa se tudi vrača v Gorico. Kaznovana je sedaj z ječo 8 dni.

Zgubila se je v nedeljo ob 3. pop. usnjata damska torbica pred kavarno Doga-na. Pošten najditelj naj jo prinese v upravnništvo »Soče«.

Iz Prvačine. — Odbor I. oddelka bratske godbe je sklenil v svoji seji dne 22. maja, da daruje od vsakega nastopa 5% čistega dobička družbi sv. C. in M. Torej pozor, mladeniči in raznovrstna društva, Sokolska, čitalniška, delavska, gasilna, izobraževalna, sploh vsi, ki se zanimajo za geslo: Mal položi dar domu na altar! Oddelek godbe šteje 14 mož; more sodelovati pri veselicih, pri sprejemu, pri pevskih zborih, svira narodne pesmi, more prirejati koncerte, zna več posameznih slovenskih in hrvaških pesmi, duet, za mladino najkrasnejše slovenske komade. Kdor želi najeti ta oddelek, naj se obrne plemenito ali ustmeno na odbor Bratske godbe I. oddelka v Prvačini ali na dobro znanega Ivana Gregoriča, predsednika tega oddelka. Ta godba ima svoj zastop pri g. A. Zornu, vrniku pok. Ivana Zorna, ki je bil drugi načelnik tega oddelka. Tam dobi potrebna pojasnila. — Priporoča se odbor Bratske godbe v Prvačini, I. oddelek.

Sokolski vestnik.

Velika Sokolska slavnost na Opčinah pri Trstu. — Bodoče nedelje se bo vršila na Opčinah pri Trstu velika slavnost tridesetletnice tržaškega Sokola, spojena z II. zletom »Tržaške Sokolske Zupe«. Za to pomembno slavnost vlada po tržaškem ozemlju, po Krasu in Goriškem največje zanimanje, iz česar siedi, da prihiiti ta dan na Opčine od blizu in daleč vse, kar sokolsko in narodni misli in čuti. Sprevod se bo vršil od Obotiska, od koder je tako krasen razgled na Trst in sinje Jadransko morje, — skozi prijazne Opčine na krasen in prostran kot nalašč za tako slavnost pripravljen prostor, obdan z visokimi in košatimi drevesi. Na slavnostnem prostoru bo za došle goste priskrbljeno v vsakem oziru. Na tribunah bo prostora za 2000 oseb. Po telovadbi bo prosta zabava in javna ljudska veselica, na katerej bo prepevalo več pevskih zborov, igrala bo vojaška godba in ona N. D. O. Zvečer bo slavnostni prostor razsvetljen in spuščali se bodo umetniški ognji. Na Opčinah je že vse staro in mlado na delu za proslavo nedeljske slavnosti, ki gotovo še prekosi oni pred tremi leti vršechi se zlet primorskih Sokolov, ki je še danes vsem vdeležencem v najlepšem spominu. V nedeljo torej, kedor more, na Opčine!

VI. Vsesokolski zlet v Pragi. — Zadnjo nedeljo je bilo vreme sokolskemu naraščaju prijazno. Dvakrat pregnan s telovadišča, premočen do kože, se je vrnil v tretje in zmagal, 80.000 občinstva je zasledilo tribune, pri zvoku fanfar je prikorakalo na telovadišče dečkov 2097, ki so sijajno izvajali proste vaje; morje rudečih srajc se je unaknilo v modro oblečenim gojenkam 1980 po številu, z rudečimi čapkami na glavicah, kakor makovo cvetje, razstlano in urejeno od nevidne roke. Urnebesni klci občinstva so pozdravljali vrolo sokolsko deco, ki je odkorakala v slačilnice, da se zopet vrne. Razne vaje, skupine, orodna telovadba, vse je nudilo gledalcem krasen pogled sokolske vzgoje.

Za sokolskim naraščajem je izvajalo razne igre 2000 dečkov in 1800 deklic, vzgojenih od »Društva za gojitev iger češke mladine«. Tudi njihov nastop je bil sprejet z navdušenjem.

Medtem, ko je sokolski naraščaj in češka deca v skupnem številu skoro 8000 nastopila na sokolskem telovadišču, je blizu nje nastopilo praško nemško srednješolsko dijaštvo skoro 1000 po številu, ob navzočnosti češkega namestnika. Dvojna mera: češko dijaštvo ni smelo nastopiti, ker baje radi telovadbe trpi učenje, nemškemu pa je bilo to dovoljeno.

Za Maratonski prizor določeno število 1000 sodelovalcev je bilo pomnoženo za 200 mož in 50 žen.

Od slovanskih sokolskih zvez se je prijavilo dosedaj nad 600 slovenskih, 1200 srbskih, 1000 hrvaških, nad 700 poljskih 500 ruskih in 300 bulgarskih Sokolov. Ker je stavila ogrska vlada Srbom razne zapreke, so si nabavili lastno ladijo, ki jih bo peljala iz Belegagrada do Dunaja in nazaj. Zletniki iz Amerike so se odpejali dne 5. t. m.

Dne 28. 6. bo prirejena t. zv. Beneška noč na Vltavi. — Na krasno razsvetljenih ladjah in čolnih se bodo vozili gostje, pevski in tamburaški zbori bodo udarjali vesele komade, v zrak bodo švigali umetni ognji. Ob bregovih in na otokih koncerti, poslopja ob vodi razsvetljena od žarnic, predvsem Narodno gledališče — pred 6 leti je beneška noč krasno uspeła in nihče je ne pozabi tako kmalu.

Kdor se namerava udeležiti zleta v Prago in je član kakega sokolskega društva, naj piše nemudoma v Prago po legitimacijo na naslov: »Slovenski sokolski krožek« Praga II. Lucerna. Članskih legitimacij je bilo doslej razprodanih 40.000 treba je tiskati nove.

Zveza narodnih društev.

Bratno društvo v Selu priredi kakor že objavljeno, o priliki svoje tridesetletnice veliko veselico z dvema igrama in petjem dne 23. t. m. Vspored se objavi v prih. številki.

Trgovsko-obrtne in gospodarske vesti.

C. kr. ravnanstvo državne železnice v Trstu odda potom javnega razpisa dobavo cementa in drugih stavbnih materialij, kolikor jih potrebuje za leto 1913. Podrobni podatki so razvidni v »Osservatore Triestino« od 14. junija 1912.

Politični pregled.

Poslanska zbornica je sprejela v seji 11. t. m. II. skupino službene pragmatike, to je §§ 27. do 81. Proti odsekovim sklepom so glasovali edinole slov. klerikalci. Njihovi manjšinski predlogi so bili vsi odklenjeni, pa še sami niso glasovali, ker so bežali iz zbornice. Dr. Korošec je zopet povdarjal, da vlada zakona ne izvrši, da je torej vse komedijska. Dr. Rybář je ostro zavrnil te čudne nazore, ker tako stališče vede v absolutizem. Zbornica je včeraj sprejela tretjo skupino službene pragmatike. Klerikalni komedijanti so bili zopet smešni kot prejšnji dan. Uradniki lahko vidijo, kako prijatelji so jim klerikalci.

V železniškem odseku je razvil žel. minister investicijski načrt za državne železnice. Med novimi gradbami oziroma popravami je tudi razširjenje ljubljanskega kolodvora, ustanovitev drž. železniških delavnic v Ljubljani, razširjenje tirov v prosti tuki v Trstu, gradba ranžirskega kolodvora na Opčinah in v Gorici, poglabljenje 4. tira v Plavah in Kanalu.

Po atentatu na hrvaškem išče Cuvaj krivce, katerih hoče naloviti prav obilo. Dijaki so še v zaporu. Tistim, ki so pred izpitom, je dovoljeno, da se učijo. — Zaprli so veleposelnika pl. Piščiča, češ, da je zapleten v atentatsko afero. Cuvaj se je zahvalil v »Nar. Novinah« — »božji previdnosti«, da ga je obvarovala smrti. — Fotograf Reclnitzer je bil izdal razglednico s sliko Jukića. Razglednice so prodane, Reclnitzer je v zaporu.

Razne vesti.

Slov. akad. društvo »Slovenija« na Dunaju priredi v soboto 15. t. m. ob 8. zvečer v suterenu hotela Zur Post svoj drugi tedni občni zbor. Po občnem zboru se vrši istotam četrtletniški večer. Gostje dobrodošli!

Avtomobilske nesreče. — Blizu kraja Montpellier na Francoskem je zadel avtomobil v tramvaj; 6 težko ranjenih. Pri Nizzu je zadel avtomobil v neki voz; 4 osebe težko ranjene. Pri Melanu je trčilo skup več avtomobilov; ena oseba mrtva, več ranjenih. Pri Bungeu se je preobrnil avtomobil; dve osebi težko ranjeni.

Vojaški aviatik Etienne, infanterijski oficir, je padel na letu Saint-Cy-Guyancourt ter dobil smrtne poškodbe.

V angleških primorskih mestih stavlja sedaj 140.000 pristaniških delavcev.

59 delavcev je zgorelo na skednju grofa Orlova Danidova v Tambovi v Rusiji. Vsi so spali in zgoreli; rešiti se niso mogli.

Polet iz Jerolina na Dunaj, okoli 600 km daljave, je prišel v nedeljo, končal včeraj. Udeležnikov: 20 Nemcev, 17 Avstrijcev. Dospel je samo Nemec Hirt. Prvo darilo znaša 47.000 K.

Dalje na 4. strani.

Slovanske igralne karte

prodaja trgovina

A. Gabršček

v Trgovskem Domu

1. Primorka, 36 listkov K 1.—
2. „ 52 „ „ 1:50
3. Slava 32 „ „ 0:80

Primorka nadomešča laške »tressette«.

Slava nadomešča piké ecc. Slovanski tarok K 2:20. (Vsaka karta tarokova ima po dve sliki iz slovarkega življenja).

Karte so zdaj zares dovršeno izdelane. Ni več nikakega opravičenega razloga, da bi se jih Slovenci ne posluževali. — Dolžnost naša je, izpodrinuti tuje izdelke.

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. I. Eržen

GORICA

Jos. Verdi tekalistište šte. 37.

Umetne zobe, zlato zobovje, zlate krone, zlate mostove, zobe na kaučukove plošče, uravnavanje krivo stoječih zob. Plombe vsake vrste.

Ordinira v svojem ateljeju od 9. ure dop. do 5. ure pop.

A. vd. Berini

Gorica, Šolska ulica št. 2.

velika zaloga

oljkinega olja

prve vrste

najboljših vrst iz Istre, Dalmacije, Molte, Bari in Nio

a prodajo na drobno in debelo.

Prodaja na drobno: Kron — 96, 104, 112, 120, 128, 136, 144, 150, 160, 170, 180, 200, 240, za ljudi po 72 lit.

Na debelo cene ugodne.

Posilja poštnine prosto na dom. Posodo se posoda kupcu do popolne uporabe olja; po uporabi se spet zamenja s polno.

Pravi vinški kis in navaden. Zaloga mila in sveč.

Cene zmerne.

Špijonaža v Galiciji. — Iz Lvova poročajo, da so prišli na sled obširni organizaciji ruskih vojaških špijонов, katere vodi štabni oficir Bjelovec v Kijevu. Policija je aretirala barona Königa in njegovo ženo, sestro znanega publicista Hardena, baronica Hofmana, na to so aretirali še 9 oseb v Lvovu, Črnovicah in drugih krajih. V Vonsoviču so aretirali nekoga ruskega stotnika. Pričakujejo se še nove aretacije.

Tragična šala. — Iz Berolina poročajo, da se je kopala v kraju Oberschöneweide delavka Ana Höler, stara okoli 25 let. Slučajno je prišlo mimo 7 mladeničev, ki so jo poznali. Slekli so se in šli v vodo mladenki nagajat. Prijeli so jo tudi za glavo ter tlačili pod vodo. Klicala je na pomoč. Še enkrat so jo potisnili pod vodo, potem šli hitro ven, ker se jej je blizal v pomoč pionirski častnik Flotow v čolnu. Spravil je mladenko na breg ali revica je bila mrtva. Onih 7 mladeničev so zaprli.

Zveza slovenskih ljudskih knjižnic.

Po vseh slovenskih pokrajinah je veliko število »čitalnic«, »bralnih« in podobnih društev, ki bi lahko vsa imela svoje ljudske knjižnice. Nekatera teh društev imajo tudi res lepo urejene knjižnice; velika večina takih čitalnic pa je izgubila svoj pravi namen, ter se je prelevila v zgolj zabavna shajališča. Želeti bi bilo, da bi se slovenske čitalnice zopet spomnile, da so bile ustanovljene v prvi vrsti za čitanje knjig in časopisov ter za poljudna predavanja. Ko bi pogledali v sobo kakega takega »slavnega« bralnega društva, bi videli nemara, da se revije in knjige ne dajo vezati, nego leži vse to literarno blago zamazano, raztrgano, zaprašeno in razmetano pod streho mišim v hrano. Naše beletristične revije in knjige »Matiče Slovenske« in »Družbe sv. Mohorja« lahko pogosto najdeš tudi na — straniščih.

Tako piše A. Aškerc v članku »Ljudske knjižnice« v »Ljubljanskem Zvonu« leta 1901.

»Naši zapiski« leta 1906., št. 11, priobčujo pod šifro »Razno« sledeče:

»Akademija«, ljudsko izobraževalno društvo v Ljubljani, je priredila v drugem poslovnem letu (1905/06) 22 predavanj. V zvezi s »Prosveto« in s »Sokolom« je pripravljena otvoriti in za prvi čas tudi opravljati javno ljudsko knjižnico v Ljubljani, ako dobi od ljubljanskega mesta potrebno denarno podporo za odprtitev in nadaljnje vzdrževanje. Da postane »Akademija« »centrala« vsega poljudno izobraževalnega dela na Slovenskem v smislu moderne znanosti in modernega svetovnega naziranja, so se izpremenila pravila v toliko, da morejo biti tudi društva in korporacije redni ali izredni člani.

V načrtu za prihodnje delo »Akademije« so delavske šole, počitniški vseučiliški kurzi in reformiranje čitalnic in bralnih društev.

»Naši Zapiski« leta 1907., stran 175., pod šifro »Razno« prinašajo naslednje:

V Ljubljani se je otvorila »Simon Gregor« — javna ljudska knjižnica in čitalnica.

Za prihodnost podaja poročilo »Akademije« sledeči načrt:

Poleg predavateljstva in izobraževalnih kurzov nastopaj knjižničarstvo. Sedanja oblika čitalnic in bralnih društev ne zadošča in ne odgovarja zahtevam. V njih veje več ali manj aristokratski duh, ki zapira pot izobrazbe širšim slojem. Reformiranje izobraževalnih društev, knjižnic in čitalnic v smislu javnosti je ena izmed glavnih nalog izobraževalnega dela.

Pri vsem je treba koncentracije. Centraliziranje izobraževalnih društev je utemeljeno z duševnega in gnotnega stališča. Ljudska izobrazba v smislu predavanja, knjižnic, čitalnic in poučnih tečajev itd. je mogoča sistematično le, ko so dane duševne sile in gnotni pomočki. Oboje je potrebno in se dosega le z združenimi močmi. To je kategorični imperativ za vsako organizirano delo.

Aškerc ima v svojem članku čisto prav. Glede knjig in časopisov vlada skoro po vseh društvih grozna zanemarjenost.

Ustanovljena Simon Gregorčičeva javna ljudska knjižnica in čitalnica v Ljubljani s podporo slavne ljubljanske mestne občine propeva kar najbolje. Knjig šteje nad 4000. Izdaja letno katalog za svoje

obiskovalce. Od ustanovitve leta 1907., pa do 31. decembra 1911. se je izposodilo okrog 80.000 knjig.

Glede centrale, ki naj bi postala »Akademija« v izobraževalnem delu, rečem toliko, da je vse ostalo le na papirju, kakor tudi vsi lepi načrti o nameravani reformi čitalnic in bralnih društev.

Knjižničarstvo se pri nas prav nič ne goji. Enkrat je izdala »Prosveta« vzoren katalog za knjižnice in to je vse. O reformiranju ne morem konstatirati prav nobenega uspeha, in to iz prav umiljivega vzroka, ker se reforme ni nikjer poskušalo vpeljati.

Koncentracija. Dobrobit koncentracije je enoten sistem izposojevanja knjig. Simon Gregorčičeva knjižnica v Ljubljani ima sistem izposojevanja, ki se je povsod najboljše in najpraktičnejše obnesel.

Skupen in natančen pregled o delovanju in stanju knjižnice. Do sedaj sploh ne vemo, koliko knjižnic je po deželi in kako vršijo svojo nalogo.

Financijska korist bi bila v tem, da bi se potom združitve nakupovale knjige mnogo ceneje in ravnotako bi bili stroški za vezavo mnogo cenejši. Sploh režija mnogo praktičnejša, preglednejša in cenejša.

Ker pa nimajo razna izobraževalna društva prepotrebnih sredstev za vse one zahteve, ki so navedene pod točko c, kaže vse to, da se naj razvijejo v prvi vrsti dobro organizirane ljudske knjižnice. In to se da doseči le potom centrale. Po mojem mnenju bi bila v to najoprakladnejša Simon Gregorčičeva ljudska knjižnica v Ljubljani. Seveda bi bilo pri tem želiti, da se manjše knjižnice v Ljubljani po raznih političnih društvi priklonijo Gregorčičevi knjižnici, da na ta način se vsaj ena knjižnica razvije po potrebi sedanjega časa. Male društvene knjižnice itak nimajo dovolj sredstev, da bi se izpolnjevale tako, kakor zahteva čitanja željno ljudstvo. Ker pa je naloga političnih društev v Ljubljani širiti kulturo, bi si usojal predlagati, da vsi trije cenjena napredna društva bodoči centrali slovenskih knjižnic vsakoletno podpora.

V imenu dobre stvari same pozivlja podpisani vse knjižnice in čitalnice in vsa ona društva, ki imajo knjižnice in čitalnice, akademijo, posebno pa naša akademična ferijalna društva »Prosveta«, »Vesno«, »Balkan« na pripravljeni odbor Zveze slovenskih knjižnic v Ljubljani, Wolfova ulica 10/I. na 29. junija ob 10. uri dopoldne.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 80 vin. Ako je oglas obsežnejši se računa za vsako besedo 3 vin. **Najpripravniješe inseriranje za trgovce in obrtnike.** Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na deželi (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker nikjer ne inserirajo. Škoda ni majhna.

Kočija (panje) in prsna vprega za dva konja se zelo ceno proda. — Naslov pove upravništvo.

Stavbišča za tri navadne hiše z malim vrtičem so na prodaj pod Kostanjevico pred tunelom. Cena prav zmerja. Poizvedbe v Goriski Tiskarni.

Mala, čedna, meblirana sobica s prostim vhodom se odda v najem v sredini mesta. Cena K 12.—

Fina istrska naravna vina.

Rizling bel liter p.o. 52 vin.

Teran črn „ „ 56 „

— Prodaja se od 56 litrov naprej. —

Pokušuje se in prodaja v bivši kleti

Sicherle & Comp. — Gorica
Via Teatro 20.

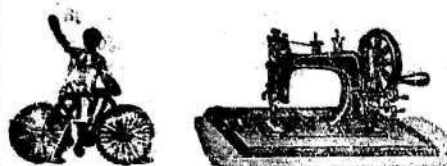
Udlikovana pekarija in sladčičarna

Karol Draščik

v Gorici na Koranu v (lastni hiši)

zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfinerjega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.

Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah. Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogo brojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Velika zaloga dvokoles, šivalnih in kmetijskih strojev, gramofonov, orkestriljonov itd. Mehanična delavnica. Poliranje z električno gonilno silo ter emajljanje dvokoles na plin. **Kolesarjem v korist!** Kdor hoče stare dvokolo obnoviti, naj ga takoj pošlje emajlirati stane K 6.— v različnih barvah K 8.—

Pri

Batje-l-u
Gorica
Stolna ulica 2-4.
Prodaja tudi na obroke

Ceniki poštnine prosti.

Velika izbira že razbljenih dvokoles in vsakovrstnih strojev.

„CROATIA“

zavarovalna zadruga v Zagrebu

— edini domači zavarovalni zavod. —

Ustanovljena leta 1884.

Centrala v Zagrebu v lastni hiši, vogal Marovske in Preradovičeve ulice.

Podružnica v TRSTU,

Via del Lavatoio št. 1. II. nadstropje.

Telefon št. 2594.

Glavna zastopstva: Ljubljana, Novisad, Osijek, Reka in Sarajevo.

Zadruga sprejema pod ugodnimi pogoji zavarovanja sledeče vrste:

I. Na življenje:

1. Zavarovanje glavnice za slučaj doživljenja in smrti;
2. zavarovanje dote;
3. zavarovanje življenjske rente.

II. Proti škodi po požaru:

1. Zavarovanje zgradb (hiš, gospodarskih poslopj, tovarn);
2. Zavarovanje premičnin (pohištva, prodajniškega blaga, gospodarskih strojev, blaga itd.);
3. Zavarovanje poljskih pridelkov (žita, sena itd.).

III. Zavarovanje steklenih šip.

Zadružno imetje vsih oddelkov znaša K 2.713.674-18 Od tega temeljna glavnica „ 800.000-00 Dohodek letne premije s pristojbinami „ 1.364.610-89 Izplačane odškodnine „ 4.970.238-48

Sposobni posredovalci in akviziterji se sprejmejo pod ugodnimi pogoji.

Natančnejše informacije daje

Podružnica „Croatiae“ Trst, Via del Lavatoio št. 1, II. nadstr.

Zastopnik za Gorico in okolico:

FRANC PERKO
Gorica, Stolna ulica.

Št. 299.

Razpis dražbe.

Županstvo Medana razpisuje zmanjševalno dražbo za zgradbo napajališča v vasi Medana.

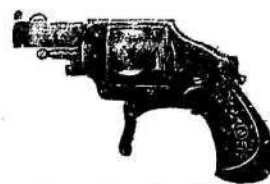
Delo je proračunjeno na 13.743 K 19 vin. Načrt in stroškovnik sta na vpogled v občinskem uradu v Medani ob torkih, petkih in nedeljah predp.

Ponudbe je podati do 13. julija 1912 s položitvijo 10% varščine pri županstvu v Medani.

Županstvo si pridržuje pravico sprejeti ono ponudbo, ki se mu bode zdela najugodnejša, če tudi bi ne bila najnižja.

Županstvo Medana, dne 11. junija 1912.

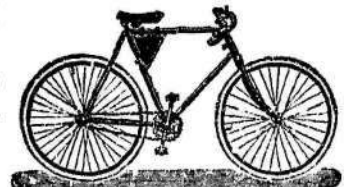
Župan: **Zucchiatti.**

Kupujte samo dvokelesa „Allena“, ki so najboljši francoski sistem in najtrpežnejše vrste bodisi za navadno rabo ali za dirke.

Šivalni stroji **Original Victoria** so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsakovrstno šivanje in šitkuje (vezenje). Stroj teče brezšumno in je jako trpežen.

Puške, samokrese, slamoreznice in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po tovarniški ceni pri tvrdki

Kerševani & Čuk

GORICA, na stolnem trgu št. 9. GORICA.

Ugodna prilika!

V glavnem trgu na Primorskem se odda takoj v najem dobro idoča ter daleč na okrog znana strojarna.

Cena najemuini po dogovoru. — Kje, se izve v upravnistvu tega lista.

Anton Potatzky v Gorici

(naslednik Jos. Terpin.)

Na vrediti Korošca.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Priporočajo kupovalci obilnoberškega in drobnega blaga ter tkanila, preje in ožilj.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in čevljarje.

— Zaloge v vseh — Močne knjižnice.

Wišna obuvala za vse letne čase

Posebnost:

Samena za zelenjavo, trave in detelja.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sej mih in trgih ter na deželi

Kuhajte za zalogo!

Dečkovi kozarci za konzerve in aparati za ohranitev svežih jedil reformujejo kuhinjo.

Prihrani se v vsakem oziru. Zdrava prehrana, neodvisno od letnega časa. V rabi več milijonov. — Pazi naj se na ime „Week“ — Tiskana navodila pošilja na zahtevo zastopnj.

I. Week, zadr. z om. zav. — Glavni razpošiljatelj: Carl Müller, M. Schönberg št. 56.

Zaloge skoraj v vseh mestih.